

Rozbor plnění šlechtitelského programu v roce 2025

✉ office@holstein.cz

☎ +420 257 896 279

ROZBOR PLNĚNÍ ŠLECHTITELSKÉHO PROGRAMU 2025

1. ÚVOD

Plemenářský zákon 154/2000 Sb. – Zákon o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat ukládá chovatelské organizaci každoročně hodnotit výsledky a průběh šlechtění plemene. Svaz chovatelů holštýnského skotu ČR, z. s. (Svaz) vypracoval rozbor, který vychází z podkladů ČMSCH a.s., Plemdat s.r.o. a Svazu. Rozbor plnění šlechtitelského programu podává základní informace o stavu a vývoji plemene a realizaci jeho selekčního programu, ale i o výsledcích kontroly užítkovosti, inseminace a přehled o dalších činnostech realizovaných v roce 2025.

2. STAV POPULACE HOLŠTÝNSKÉHO SKOTU, JEJÍ VÝVOJ A UŽITKOVOST

a) Vývoj stavů a plemenné skladby populace krav v kontrole užítkovosti

V kontrolním roce 2024/2025 došlo k mírnému nárůstu celkového počtu krav v KU o 1 419 ks na 337 809 krav. Zatímco u českého strakatého skotu pokračuje pokles (meziročně o 2 016 ks na 111 520 krav), u holštýnských krav došlo k výraznějšímu nárůstu o 3 712 ks na 212 962 krav. Podíl holštýnského skotu a kříženek s podílem H/R 50 % a více na celkové populaci činí 63,0 %, což je o 0,8 % více než v předešlém kontrolním roce.

V plemenné skladbě se stále výrazně zvyšuje podíl čistokrevných holštýnských krav (H1 + R1), kterých je 193 840, což představuje přibližně 91,0 % ze všech holštýnských krav. Nadále se také zvyšuje koncentrace krav ve stádech. Průměrný počet krav ve stáji vzrostl u holštýnského skotu meziročně o 6 krav na 333.

Tab. 1. Vývoj početních stavů krav v kontrole užítkovosti od r. 1995

Rok	Krav v KU	Index	
		k předch. roku	k roku 1995
1995	667973		
2000	481162	95,9	72
2005	421708	98,9	63,1
2010	359163	96,2	53,8
2015	358004	100,3	53,6
2020	346911	99,7	51,9
2021	347075	100	52
2022	343916	99,1	51,5
2023	341 035	99,2	51,1
2024	336 390	98,6	50,4
2025	337 809	99	50,6

Tab. 2. Vývoj plemenné skladby populace dojených krav v KU od roku 2000

Plemeno / stav krav v roce	2000	2005	*2010	2015	2020	2021	2022	2023	2024	2025	%
Krav celkem	481 162	421 708	359 163	358 004	346 911	347 075	343 916	341 035	336 390	337 809	100
Z toho											
České strakaté	244 263	189 397	139 003	130 091	121 429	121 289	119 522	117 857	113 536	111 520	33
Holštýnské (včetně převodného křížení)	197 968	206 214	205 290	212 597	209 234	209 658	209 046	208 848	209 250	212 962	63
z toho černostrakaté holštýnské			188 473	198 249	199 348	200 498	200 475	200 956	201 860	205 809	60,9
z toho červené holštýnské			16 817	14 348	9 886	9 160	8 571	7 892	7 390	7 153	2,1
Kříženky s podílem H méně než 50 %	29 310	14 761	9 842	10 185	7 723	7 272	6 523	5 883	5 300	5 031	1,5
Ostatní plemena	9 621	11 336	5 028	5 131	8 525	8 856	8 825	8 447	8 304	8 296	2,5

Tab. 3. Plemenná skladba populace krav holštýnského skotu v KU v roce 2025

Plemenná skupina	krav	2024/25
H1 Černostrakatý holštýnský skot (H 88 % a více)	188 324	4 933
H2 Kříženky s podílem H 87,5 % (H88)	5 414	-315
H3 Kříženky s podílem H 75 - 87 %	6 487	-677
H4 Kříženky s podílem H 50 - 74 %	5 584	8
Černostrakatý skot a kříženky s podílem H 50 % a více	205 809	3 949
R1 Červený holštýnský skot (R 88 % a více)	5 516	-25
R2 Kříženky s podílem R 87,5 % (H88)	206	-12
R3 Kříženky s podílem R 75 - 87 %	460	-50
R4 Kříženky s podílem R 50 - 74 %	971	-150
Červený holštýnský skot a kříženky s podílem R 50 % a více	7 153	-237
Holštýnský skot a kříženky s podílem H,R 50 % a více	212 962	3 712

b) Výsledky kontroly užitkovosti v kontrolním roce 2024/2025

Za kontrolní období 2024/2025 dosáhla v ČR průměrná užitkovost za všechna dojená plemena 10 275 kg mléka, 398 kg tuku (při tučnosti 3,87 %) a 354 kg bílkovin (při obsahu bílkovin 3,45 %). Počet uzávěrek kontroly užitkovosti činil 283 203, což představuje meziroční pokles o 4 361 uzávěrek. V reprodukčních ukazatelích došlo k mírnému zlepšení, kdy se délka mezidobí zkrátila na 388 dní a věk při 1. otelení dosáhl 24 měsíců a 26 dnů.

Holštýnské plemeno včetně kříženek dosáhlo **průměrné užitkovosti 11 286 kg mléka**, s obsahem **tuku 3,84 %** (434 kg) a **3,41 % bílkovin** (384 kg). Meziročně došlo ke zvýšení užitkovosti mléka o 151 kg, přičemž obsah tuku i bílkovin vzrostl shodně o 0,03 %. Tyto hodnoty již překračují původní chovatelský cíl stanovený v roce 2019, který udával minimální užitkovost 10 000 kg mléka, 3,9 % tuku a 3,4 % bílkovin. Pro rok 2025 byl stanoven nový chovatelský cíl s parametry 12 000 kg mléka, 3,85 % tuku a 3,40 % bílkovin.

Reprodukční ukazatelé u holštýnského skotu se nadále zlepšují. **Mezidobí** celé holštýnské populace dosáhlo **389 dní**, což představuje meziroční zkrácení o 1 den, a **věk při prvním otelení** činil **23 měsíců a 23 dnů**.

Čistokrevné černostrakaté holštýnské plemenice dosáhly užitkovosti 11 383 kg mléka. Oproti předchozímu roku tak došlo k nárůstu o 147 kg mléka, přičemž obsah tuku vzrostl o 0,05 % a obsah bílkovin se zvýšil o 0,03 %. Mezidobí se zkrátilo o 3 dny na 387 dní a věk při prvním otelení se snížil o 2 dny na 23 měsíců a 21 dnů. Počet uzávěrek čistokrevné holštýnské populace mírně poklesl o 264 laktací.

U čistokrevných červených holštýnských krav došlo k nárůstu užitkovosti o 188 kg mléka na 10 605 kg, přičemž obsah tuku vzrostl o 0,02 % na 3,94 % a obsah bílkovin naopak poklesl o 0,14 % na 3,40 %. V reprodukčních ukazatelích došlo k mírnému zhoršení, kdy se délka mezidobí prodloužila o 2 dny na 385 dní a věk při prvním otelení se zvýšil o 1 den na 24 měsíců a 15 dnů.

Tab. 4. Výsledky kontroly užítkovosti podle plemen 2025

Pořadí laktace	Počet	Mléko	Tuk	Tuk	Bílk.	Bílk.	mezidobí	Věk 1. ot.
	uzávěrek	kg	%	kg	%	kg	dní	měs./dny
Černostrakaté holštýnské (H1)	155 746	11 383	3,84	437	3,40	387	387	23/21
Černostrakaté včetně kříženek z převodného křížení	169 789	11 325	3,84	435	3,40	385	389	23/22
Červené holštýnské (R1)	4 818	10 605	3,94	418	3,40	376	385	24/15
Červené holštýnské včetně kříženek z převodného křížení	7 083	10 360	3,94	409	3,54	367	385	24/25
Holštýnské včetně kříženek celkem	176 872	11 286	3,84	434	3,41	384	389	23/23
České strakaté celkem	95 004	8 592	3,92	337	3,53	304	385	27/02
Braunvieh	1 016	9 270	3,97	368	3,56	330	417	27/10
Jersey	1033	7831	4,68	366	3,99	312	391	26/02
Montbeliard	3 877	8 927	3,87	346	3,60	321	381	26/02
Normandský skot	180	6 514	4,01	261	3,57	233	413	29/09
Ostatní	1 057	8 476	3,95	335	3,44	292	406	27/18
Kontrola užítkovosti celkem	283 203	10 275	3,87	398	3,45	354	388	24/26

Od roku 1995 vzrostla užítkovost čistokrevného holštýnského skotu z 4 910 kg na 11 383 kg mléka, tedy o 6 473 kg. Zatímco obsah tuku poklesl z 4,22 % na 3,84 % o 0,38 %, obsah bílkovin se zvýšil z 3,19 % na 3,40 % o 0,21 %. Při přepočtu na kilogramy produkovaných složek je však patrný výrazný nárůst, produkce tuku se více než zdvojnásobila a produkce bílkovin dosahuje přibližně 2,5násobku hodnot z roku 1995.

V porovnání s rokem 2005 došlo k mírnému poklesu obsahu tuku z 3,85 % na 3,84 %, zatímco obsah bílkovin vzrostl z 3,24 % na 3,40 %, tedy o 0,16 %. Užítkovost se zvýšila z 8 030 kg na 11 383 kg mléka, což představuje nárůst o 3 353 kg. **Mezidobí** se výrazně zkrátilo z 427 na 389 dní, tedy o 38 dnů. Tyto výsledky svědčí o dlouhodobém zkvalitňování genetiky i zlepšování managementu stád.

Tab. 5. Vývoj užítkovosti černostrakatých krav (H100) v KU od r. 1995

Rok	Počet	Mléko	Tuk	Tuk	Bílk.	Bílk.	Věk
	uzávěrek	kg	%	kg	%	kg	Mezidobí
1995	56534	4910	4,22	207	3,19	157	402
2000	83764	6667	4,1	273	3,3	220	409
2005	99881	8030	3,85	309	3,24	260	427
2010	111280	8912	3,72	332	3,26	291	422
2015	131879	9724	3,75	365	3,32	323	413
2020	146075	10363	3,88	403	3,39	352	401
2021	148229	10570	3,84	406	3,35	355	398
2022	150985	10667	3,86	411	3,37	359	395
2023	152168	10 856	3,84	417	3,36	365	392
2024	154 607	11 236	3,79	426	3,37	379	390
2025	155 746	11 383	3,84	437	3,40	387	389

Počet krav v PKH v roce 2025 vzrostl oproti předešlému roku o 1 092 ks na 186 433 krav.

Tab. 6. Stavů krav v plemenné knize podle plemenné příslušnosti (říjen 2025)

ODDÍL PK	H 50 a více	R 50 a více	CELKEM
PHA	149 121	3 881	153 002
PHB	20 679	124	20 475
PHC	6 353	374	6 727
PHD	4 784	1 117	5 901
Celkem PK	180 937	5 496	186 433
Rozdíl 2025/2024	1 415	-323	1 092

Užitkovost všech krav zapsaných v plemenné knize dosáhla v roce 2025 **11 313 kg mléka** při obsahu tuku **3,84 %** a bílkovin **3,41 %**. Užitkovost prvotetek dosáhla **10 216 kg mléka** a užitkovost krav na 2. a vyšší laktaci překročila dvanáctitisícovou hranici, když vzrostla na **12 007 kg mléka**. Nejvyšší užitkovost byla zaznamenána u dojnic na 2. a vyšší laktaci zapsaných v oddíle **PHA**, a to **12 133 kg mléka**.

Tab. 7. Užitkovost krav zapsaných v plemenné knize holštýnského skotu 2025

Poř. laktace	Počet	Mléko	Tuk	Tuk	Bílkoviny	Bílkoviny	Věk při l. ot
Oddíl PK	uzávěrek	kg	%	kg	%	kg	Mezidobí
I. lakt							
PHA	57 264	10 312	3,87	399	3,41	352	23/20
PHB	7 755	9 945	3,89	387	3,45	343	23/28
PHC	2 176	9 571	3,93	376	3,47	332	24/09
PHD	1 834	9 128	3,92	358	3,47	316	24/23
Celkem	69 029	10 216	3,88	396	3,42	349	23/22
II.a další							
PHA	88 250	12 133	3,82	463	3,39	411	389
PHB	12 314	11 713	3,84	450	3,43	401	387
PHC	4 701	11 415	3,86	441	3,42	391	388
PHD	3 872	10 770	3,91	421	3,46	372	388
Celkem	109 137	12 007	3,83	459	3,40	408	389
Celkem							
PHA	145 514	11 416	3,84	438	3,40	388	
PHB	20 069	11 030	3,86	426	3,44	379	
PHC	6 877	10 832	3,88	420	3,44	372	
PHD	5 706	10 242	3,91	401	3,46	354	
Celkem	178 166	11 313	3,84	435	3,41	385	
Rok 2024	177 809	11 160	3,81	425	3,38	377	

Od roku 1995, tedy za uplynulých 30 let, se užitkovost holštýnských krav každoročně průměrně zvýšila o přibližně **221 kg mléka**. Pozitivní je také nárůst celoživotní užitkovosti, která od minulého roku vzrostla o 522 kg na 32 916 kg mléka na dojnici.

Stavy holštýnského skotu v průběhu let mírně kolísají i s ohledem na různou míru převodného křížení. V posledních letech se počet holštýnských krav stabilizoval na úrovni kolem 210 tisíc kusů, přičemž meziroční změny počtu holštýnských krav jsou minimální.

Ačkoliv se od roku 1995 výrazně snížil počet krav v KU, v posledních letech se podařilo tento pokles stabilizovat na meziročním úbytku maximálně do 1 % z celkového počtu krav v KU. V letošním roce naopak došlo k nárůstu počtu krav v KU, a to meziročně o 1 419 krav.

Počet holštýnských krav (včetně kříženek od 50 % podílu plemene) se meziročně zvýšil o 3 712 kusů na celkových 212 962 krav. Podíl holštýnských krav na celkové populaci přesto meziročně narostl na 63 %.

Podíl čistokrevných holštýnských krav (H1 a R1), kterých je celkem **193 840 ks**, se i nadále drží na vysoké úrovni a tvoří přibližně **91,0 %** z celkového počtu holštýnských krav v ČR. Nejvýraznější nárůst byl zaznamenán u černostrakaté populace (H1), která meziročně vzrostla o **4 933 krav**.

Tab. 8. Vývoj stavů a ukazatelů výkonnosti od roku 1995

Ukazatel	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2023	2024	2025	Rozdíl 25/95
Počet krav v KU celkem	667973	481162	421708	352972	358004	346911	341035	336390	337809	-330164
H včetně kříženek 50 % a více	227381	218657	228981	204347	212597	209234	208848	209250	212962	-14419
Podíl holštýnského plemene (%)	34,04	45,44	54,3	57,89	59,38	60,31	61,20	62,2	63	+28,96
Užitkovost včetně kříženek (kg)	4 651	6 490	7 887	8 785	9 546	10 226	10 743	11 135	11 286	+6635
Tučnost (%)	4,26	4,13	3,86	3,74	3,78	3,9	3,85	3,81	3,84	-0,42
Tuk (kg)	198	268	305	329	361	399	414	424	434	+236
Bílkoviny (%)	3,23	3,31	3,26	3,27	3,34	3,41	3,37	3,38	3,41	+0,18
Bílkoviny (kg)	150	215	257	288	319	349	362	377	384	+234
Věk při 1.otelení (měs./dny)	28/25	27/28	27/01	25/27	25/04	24/17	23/30	23/26	23/23	- 5/2
Mezidobí (dny)	398	405	423	419	412	400	392	390	389	-9
*Celoživotní užitkovost (kg)	nesl.	nesl.	24 407	26 560	28 175	30 324	31 731	32 394	32 916	+522

*v porovnání s rokem 2005

c) Nejlepší chovy

Do skupiny chovů s produkcí T+B nad 900 kg se celkově dostalo 67 stájí. Hranici 950 kg překročilo 21 z nich. Na nejvyšší příčku dle T+B a produkce mléka se dostal AGRAS Bohdalov, a. s., jehož chov dosáhl hodnoty T+B 1 071 kg. Spolu s ním hranici **1 000 kg T+B** překonaly jako jediné také podniky **ZS Ostřetín, a. s., LUKA, a. s., a ZEAS Puclice, a. s.**

Chov AGRAS Bohdalov, a. s., dosáhl průměrné užitkovosti 14 952 kg mléka při 3,86 % tuku a 3,30 % bílkovin. Druhé místo patří **ZS Ostřetín, a. s.**, s průměrnou užitkovostí 14 187 kg mléka při 3,86 % tuku a 3,46 % bílkovin. Nejlepší trojici uzavírá **LUKA, a. s.**, kde dojnice nadojily v průměru 14 633 kg mléka při tučnosti 3,69 % a obsahu bílkovin 3,37 %. Na stáji Bukovec, patřící ZEAS Puclice, a. s., činil průměrný nádoj za laktaci 14 342 kg při 3,68 % tuku a 3,34 % bílkovin.

Pokračuje také pozitivní trend ve vývoji mezidobí. Čistokrevné holštýnky (H1 a R1) dosáhly v průměru mezidobí 387 dní. Mezidobí kratší než 390 dní má 298 stájí a pod 370 dnů se dokonce dostalo již 26 stájí, Farma Lukavice Písečná a.s. dosáhla délky mezidobí dokonce 356 dní.

Tab. 9. Chovy s nejvyšší produkcí T + B v KU 2024/2025

Poř.	Chovatel	Farma	Uzáv	Mkg	T%	Tkg	B%	Bkg	T+B	MD
1	AGRAS BOHDALOV, A.S.	BOHDALOV VKK	772	14952	3,86	577	3,30	494	1071	391
2	ZS OSTRETIN A.S.	OSTRETIN-NK	588	14187	3,86	548	3,46	491	1039	399
3	LUKA, A.S.	VYS.STUDNICE VKK	727	14633	3,69	540	3,37	494	1034	377
4	ZEAS PUCLICE A.S.	BUKOVEC	933	14342	3,68	528	3,34	479	1007	388
5	OSECKA ZOS, A.S.	OSEK	477	14051	3,74	526	3,29	463	989	382
6	AG SKORENICE A.S.	UJEZD	495	12464	4,42	551	3,49	434	985	389
7	ZD SLOUPNICE	DOLNI SLOUPNICE MF	566	13811	3,81	526	3,26	450	976	397
8	ROLNICKA A.S.KRALIKY	PETROVICE	657	13911	3,68	511	3,33	463	974	384
9	ZP KEBLOV, A.S.	MNICHOVICE	299	13548	3,71	503	3,47	470	973	385
10	RYCHOLKA S.R.O.	CHOUSTNIK.HRADISTE	517	12878	4,01	517	3,52	453	970	381
11	AGRODRUZSTVO ZAHORI	FARMA ZAHORI	146	12962	4,04	523	3,45	447	970	397
12	ZD DOBRUSKA	DOBRUSKA- MLEC.FARMA	462	13270	4,03	534	3,29	436	970	403
13	TYNICE S.R.O.	SVATBIN I	214	14394	3,33	479	3,40	489	968	441

Nejvyšší absolutní užitkovosti T+B 1 628 kg dosáhla kráva na 4. laktaci č. **CZ 412892-952** ze ZS Kratonohy a.s., jejímž otcem je UGANDA. Tato dojnice nadojila za normovanou 305denní laktaci **25 748 kg** mléka při obsahu tuku 3,46 % a bílkovin 2,86 %.

Na druhém místě se umístila dojnice č. **CZ 371820-952** rovněž ze ZS Kratonohy a.s. po otci ALTAPainter. Tato kráva na 6. laktaci nadojila 18 581 kg mléka s obsahem tuku 4,45 % a bílkovin 4,04 %, čímž dosáhla produkce 1 578 kg T+B.

Třetí příčku obsadila kráva č. **CZ 301688-962** ze ZD Jiříce u Miroslavi po otci AUDIBLE s produkcí 1 548 kg T+B. Tato dojnice na 4. laktaci nadojila 18 033 kg mléka při obsahu tuku 4,81 % a bílkovin 3,78 %.

Hranici 20 000 kg mléka přesáhlo v roce 2025 celkem 41 krav. Nejvyšší užitkovosti dosáhla plemence CZ 412892-952 ze ZS Kratonohy a.s. po býkovi UGANDA, která nadojila 25 748 kg mléka při obsahu tuku 3,46 % a bílkovin 2,86 %.

Mezi další vysoce produkční krávy patří například plemence z podniků AGRAS Bohdalov, a.s., ZS Ostřetín a.s., VOD Zdislavice, ZOD Brniště, AGRO Jesenice a.s., MECLOVSKÁ zemědělská a.s., NETIS, a.s., Pivkovic a.s. či Týnice s.r.o., což potvrzuje vysokou úroveň produkce napříč chovy v České republice.

Do **TOP 500 nejlepších krav** se v roce 2025 dostaly 3 prvotelky, 150 krav na 2., 220 na 3., 90 krav na 4., 33 krav na 5. a 6 krav na 6. laktaci.

V pozici otců jsou nejvíce zastoupeni býci ALTAZAREK (17 dcer), MILLINGTON (15 dcer), ALTATOPSHOT (13 dcer) a SEMINO.

Nejvíce nejužitkovějších krav se v roce 2025 objevuje v podniku AGRAS Bohdalov, a.s. (98), následují ZS Ostřetín a.s. (55), LUKA, a.s. (30), ZD Dobruška (24) a ZEAS Puclice a.s. (22).

Tab. 10. Průměrná užitkovost všech stájí v PKH v rámci velikostních skupin

Vel. skupina	Počet stájí	Celkem uzávěrek	% z uzávěrek	Poř. laktace	Mléko kg	Tuk %	Tuk kg	Bílk. %	Bílk. kg	Mezidobí
5-100	131	7 203	3,5	2,4	9 099	3,95	358	3,41	310	415
101-300	285	58 823	28,9	2,3	10 342	3,88	400	3,44	355	393
301-500	193	74 181	36,5	2,2	11 012	3,86	424	3,44	378	386
501 a více	93	63 239	31,1	2,3	11 698	3,84	448	3,41	398	383
Celkem	702	203 446	100,0	2,3	10 964	3,86	422	3,43	375	388

Celoživotní užitkovost

Mimořádné užitkovosti 100 000 kg mléka dosáhlo k 30. 9. 2025 již 2 016 holštýnských krav (navíc dalších 13 krav s podílem krve min. H50 a otcem jiného plemene). Za kontrolní rok tak překročilo tuto hranici 249 dalších plemenic.

Rekord v nejvyšší celoživotní užitkovosti opět posunula plemenice CZ000404633-961 N-V BARBORA II., dcera býka ALTON, která za svůj život a celkem 11 laktací nadojila **175 738 kg mléka**.

Na dalších místech se umístily mimořádně dlouhověké a vysoce užitkové krávy. Druhou nejvyšší produkci vykazuje NACERADEC BLANKA z Agrodružstva Načeradec s celoživotní užitkovostí 161 698 kg mléka. Třetí příčku obsadila BR VG JULINKA ze ZOD Brniště s výsledkem 160 832 kg mléka.

Nejvíce stotisícových krav chovají v ZDV Novoveselsko, kde jich evidují celkem 124. Druhé nejpočetnější zastoupení je z AGRASu a.s. Bohdalov (101 krav), dále ze ZS Ostřetín, a.s. (68 krav), ZERASu, a.s. (46 krav) a ZEM, a.s. Nivnice (44 krav).

Svaz chovatelů holštýnského skotu ČR, z.s. každoročně odměňuje chovatele těchto krav pamětní plaketou. Ocenění získávají také krávy, které přesáhnou další významné užitkové hranice 125 000, 150 000 a nově v roce 2025 i 175 000 kg mléka.

Tab. 11. Krávy s nejvyšší celoživotní užitkovostí k 30.9.2025

Poř	číslo krávy	Jméno	otec-jméno	chovatel	plem	poč. lakt.	mléko kg	tuk %	tuk kg	bílk %	bílk kg
1	404633-961	N-V BARBORA II	ALTON	ZDV NOVOVESELSKO	H100	11	175 738	3,28	4 981	2,86	4 346
2	308844-921	NACERADEC BLANKA	SILAS	AGRO DRUZSTVO NACERA	H100	12	161 698	3,76	5 524	3,06	4 490
3	164260-951	BR VG JULINKA	LOGAN	ZOD BRNISTE	H100	11	160 832	4,22	6 365	3,27	4 930
4	3562-953	OSEVA ESTER	EROTIC	OSEVA A.S. CHRUDIM	H100	12	158 942	3,41	4 987	3,25	4 760
5	524046-961	AGRAS HOLLY	HILL	AGRAS BOHDALOV, A.S.	H100	10	158 069	3,68	5 073	3,27	4 497
6	56354-246	MASA	BELLWOOD	JINDROVA ZEMED.FARMA	H100	13	157 989	4,26	5 947	3,09	4 302
7	331631-932	BERTA	DIEHARD	ALIMEX NEZVESTICE AS	H75C	12	157 035	3,73	5 102	3,32	4 541
8	101648-205	MARUSKA	SID	AGRODRUZSTVO ZAHORI	H83C	11	156 587	3,44	4 575	2,90	3 857
9	183825-962	EVELINA	BARCLAY	ZD JIRICE U MIROSLA.	H100	11	153 384	4,18	5 561	3,27	4 342
10	339905-931	ZAHORI GABINKA	O MAN	AGRODRUZSTVO ZAHORI	H100	10	151 925	3,10	4 331	3,30	4 611
11	44130-265	HELENKA	LANGS	AGRODRUZSTVO ZAHORI	C50H	12	151 835	3,58	4 769	3,02	4 025
12	150345-799	GERTRUDA	TRUMAN	MORAVAN, A.S.	H100	10	151 303	3,75	4 812	3,29	4 222
13	296316-961	ZERAS MAMBA ET	MASCOL	ZERAS A.S.	H100	11	150 122	3,33	4 668	3,20	4 487
14	256200-921	KRA-HO JESSI 1	ASHLAR	ZD KRASNA HORA A.S.	H100	12	150 016	3,70	5 191	3,23	4 533
15	213638-972	ZASNI LUCINKA	SHAMROCK	ZEM.AKC. SPOL. NIVNICE	H100	10	149 525	3,57	4 664	3,10	4 050
16	44207-328	PRINCEZNA	MASTER	CZF MILLER	H81C	8	149 335	3,34	4 040	3,11	3 754
17	137153-921	IRMA	GORBY	KOPECKY PAVEL	H100	8	148 427	3,13	3 748	3,08	3 685
18	187257-961	AGRAS ADELKA	CONKER	AGRAS BOHDALOV, A.S.	H100	9	148 170	3,50	4 404	3,04	3 815

d) Plemenná kniha býci

V roce 2025 bylo do PK zapsáno celkem 254 býků, což je o 17 více než v roce 2024. Z nich bylo 14 zařazeno na ISB (z toho 3 RED), přičemž všichni pocházeli z domácí produkce.

Dovezeno bylo sperma od 185 býků, z toho 164 genomických a 21 prověřených na dcerách. Z mladých býků bylo 140 černostrakatých a 24 RED holštýnských, přičemž celkový počet RED býků činil 31.

Největší počet těchto býků pochází z USA (100 + 5 RED), Německa (21 + 8), Nizozemí (12 + 9) a Kanady (15 + 1).

Do přirozené plemenitby bylo zařazeno 55 býků. Největší počet zapsaných synů do PK v roce 2025 měli býci NXB-971 SHEEPSTER (16), NBR-196 MAGNUM (7) a býci NXB-684 CAPTAIN, NBR-266 REAL SYN a NXB-553 AXEL (po 6).

Tab. 12. Zápis býků do PK podle let

Kategorie	2005	2010	2015	2020	2021	2022	2023	2024	2025
býci na ISB	116	73	32	31	18	37	24	28	14
z toho CZ		55	15	23	15	30	23	26	14
genomičtí - sperma	60 (test)	68 (test) 5 (genom)	114	147	144	153	146	161	164
prověření - sperma	115	96	70	34	24	26	18	15	21
přirozená plem.	101	87	111	75	43	47	44	33	55
CELKEM	392	329	327	287	229	263	232	237	254
z toho RED	25	24	25	31	33	29	32	21	31

3. VÝVOJ PLEMENNÝCH HODNOT

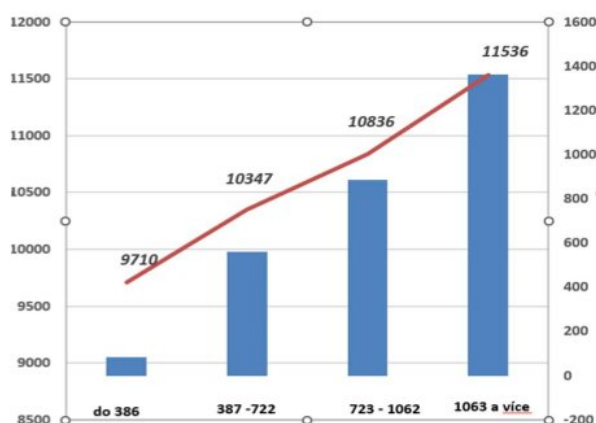
Cílem šlechtitelského programu je stanovení takových *šlechtitelských opatření*, díky nimž se daří *zkvalitňovat chov holštýnského skotu v ČR* s ohledem na *zachování rentability chovu*. Významným ukazatelem stavu realizace selekčního programu jsou trendy a vývoj plemenných hodnot. *Pozitivní genetický trend* dokládají přiložené grafy pro produkci kg mléka, tuku a bílkovin při relativní stabilizaci genetického trendu u mléčných složek. Významný pozitivní genetický trend zobrazuje i graf pro hodnocení exteriéru, především vemeno a končetiny, ale i pro RPH býků pro plodnost dcer.

PH jsou k dispozici na webových stránkách Svazu a ČMSCH, a.s. Pro zobrazení PH býků a jejich třídění na základě zadaných kritérií je možné použít Holštýnský analyzátor na stránkách holstein.cz. K výběru býků a plemenic pro připařování je určena nová webová aplikace Mating, která byla spuštěna v průběhu roku 2022 jako on-line modul v rámci eSkot.

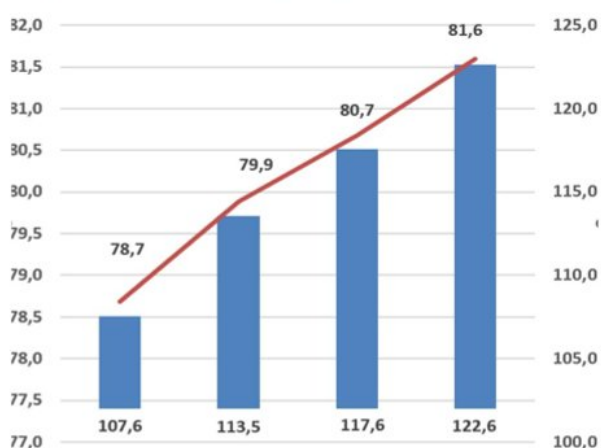
4. PROJEKT FIT COW

Projekt FIT COW byl zahájen v září roku 2018. Ke konci roku 2025 se do projektu FIT COW aktivně zapojilo 111 chovatelů. Genotypováno je cca 119 tis. jalovic, První laktaci dokončilo K 31.12.2025 více než 38 tis. krav, nahodnocený exteriér má více než 45 tis. genotypovaných krav, jejichž fenotyp/užitkovost potvrzuje vypočtené GPH. Rozdíl mezi 25 % nejlepšími a 25 % nejhoršími činí 1826 kg mléka. Obdobné trendy mají i exteriérové znaky.

Graf 1. Porovnání GPH v roce života a produkce mléka 305 dní laktace (n=38474, prosinec 2025)

Graf 2. Porovnání GPH a fenotypu – vemeno (n=45616, prosinec 2025)

Chovatelé tak mají v rukou výborný **nástroj pro selekci jalovic a krav**. Jde především o využívání sexovaného semene a vyřazování méně kvalitních jalovic pro prodej či následně pro zapouštění masnými býky. Mezi hlavními selekčními kritérii plemenic ve stádech převládají index SIH, kg mléka a složky mléka. Jako vedlejší kritéria si chovatelé stanovují nejvíce exteriér, plodnost a zdraví. Mezi další doplňková kritéria patří T+B, původ, SB, délka struků či PH matek.

Díky informacím z Deníku nemoci a léčení, který je součástí projektu, a GPH (genomické plemenné hodnoty) získáváme stále větší množství informací a rozšiřujeme referenční populaci o další hodnocené vrstevnice. Chovatelé, kteří pravidelně genotypují svá zvířata, tak mají ucelený přehled o GPH pro zdraví vemene (klinické mastitidy), končetin (infekční, neinfekční a celkové onemocnění paznehtů) a od roku 2025 i pro reprodukční poruchy (Ovariální cysty, metritidy a zadržovaná lůžka). V tomto ohledu patříme mezi omezenou skupinu států světa, které tyto informace pro přímé šlechtění na odolnost vůči onemocněním sbírají, odhadují plemenné hodnoty a mají tak nástroj pro jejich využití ve šlechtění.

5. LINEÁRNÍ POPIS A HODNOCENÍ ZE VNĚJŠKU

Lineární popis a hodnocení zevnějšku je významnou součástí šlechtitelského programu holštýnského plemene. Lineární popis zajišťují profesionální bonitéři ČMSCH, a.s., kteří se pravidelně účastní harmonizačních setkání na republikové, evropské i světové úrovni. Tato pravidelná pracovní setkání bonitéřů zaručují jednotný postup v celosvětovém měřítku. Od roku 2023 pracuje v ČR 5 profesionálních bonitéřů.

V roce 2025 bylo *nahodnoceno* celkem 52 960 krav. Hodnoceny byly především prvotelky (52 816 ks), přehodnocováno bylo pouze 144 krav na vyšších laktacích.

Během roku začalo nově plošně hodnotit prvotelky 10 zemědělských podniků, většinou v souvislosti se zahájením projektu Fit Cow. *Ke konci roku 2025 bylo do plošného hodnocení zevnějšku zapojeno 318 zemědělských podniků*.

Hodnocení třídou VG (velmi dobrá) za poslední rok dosáhlo 618 krav
Nejvyššího hodnocení EX 93 (excelent) dosáhla 337340-952 Radim DENISA (o: NEO-441 DEMAN) z chovu Farma Stříbrný s.r.o. v Radimi u Jičína

Hodnocení EX 91:

566965-921 Cihlar Secretariat TRIS (o: NEO-739 SECRETARIAT) z chovu Ing. Radka Cihláře z Milošovic

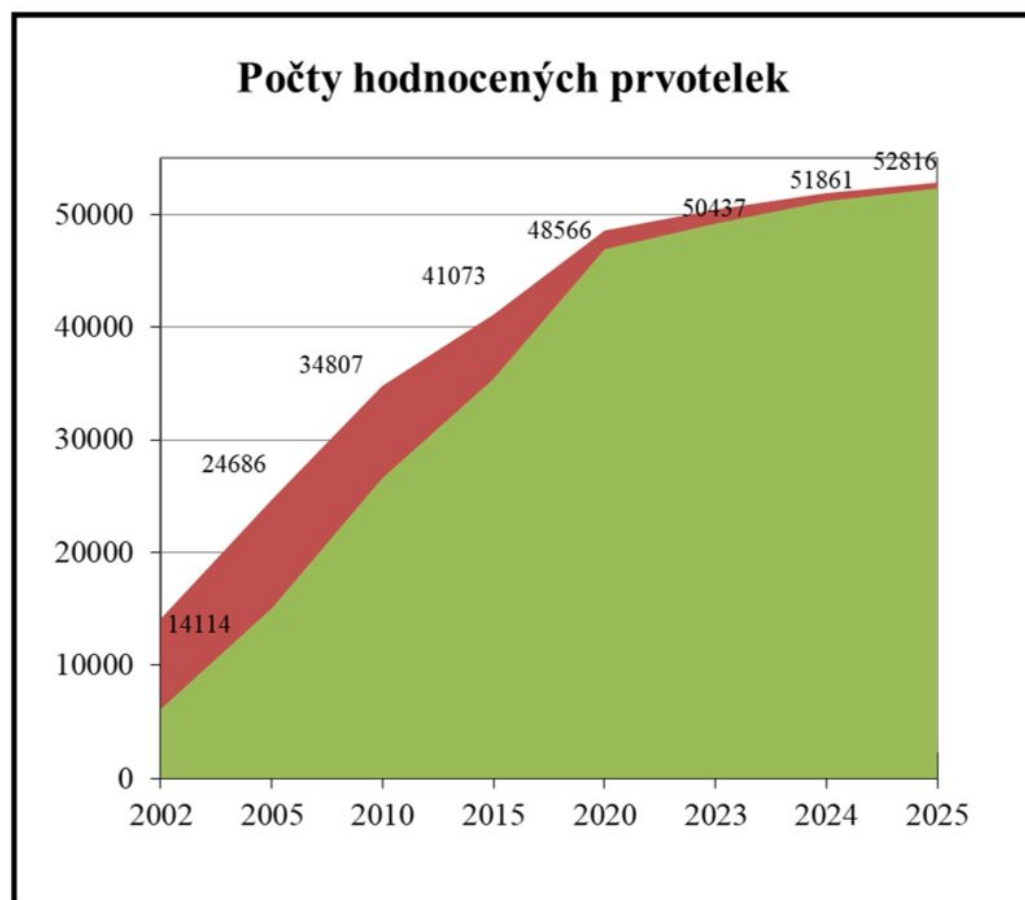
Hodnocení EX 90:

584402-921 Chorusic Moovin UZES 59 (o: NXB-649 MOOVIN) z 1. zemědělské a.s. Chorušice

808609-961 NO-PE Semino SUNSTORM (o: NEO-749 SEMINO) z chovu Petra Nováka v Kochánově

Po úpravě systému hodnocení zevnějšku v roce 2004 bylo pro využití v kontrole dědičnosti popsáno v ČR na 800 tis. krav. O dobré práci našich bonitérů svědčí stále se zvyšující korelace mezi zeměmi zapojenými do práce v mezinárodním centru Interbull. *Šlechtění na exteriérové znaky má pozitivní vliv na zvyšování dlouhověkosti krav*, selekci krav a celkovou ekonomiku chovu.

Graf 3. Vývoj počtu hodnocených prvotetek celkem a v chovech s plošným hodnocením exteriéru:

6. PREZENTACE KRAV NA VÝSTAVÁCH

Neodmyslitelnou součástí prezentace šlechtitelské práce chovatelů holštýnského skotu jsou přehlídky krav a jalovic během zemědělských výstav a chovatelských dnů. V roce 2025 však byla z důvodu nepříznivé nálezové situace výrazně omezena možnost pořádání těchto akcí, a uskutečnila se pouze jedna výstava.

Tou byl Národní holštýnský šampionát, který proběhl v Lysé nad Labem. V pátek 3. října 2025 byla šampionkou výstavy vyhlášena plemence **CIHLAR CARENZO BELA (CZ000627000/921)** z chovu Ing. Radka Cihláře – CIHLAR HOLSTEIN, která zároveň získala i ocenění za nejlepší vemeno.

Rezervní šampionkou se stala plemence **VILEMOV FIONA (CZ000862193/961)** ze ZS Vilémov, a.s., která potvrdila vysokou úroveň konkurence mezi vystavenými zvířaty.

6. REALIZACE SELEKČNÍHO PROGRAMU

a) Inseminace

V roce 2025 v porovnání s předchozím rokem došlo k poklesu počtu všech inseminací u krav a jalovic v KU o téměř 17200 inseminací a u 1. inseminací o necelých 500 inseminací. Pro holštýnský skot vychází počet 1. inseminací o 3200 vyšší než v minulém roce a počet všech inseminací klesl o necelých 12500 inseminací.

Celkem bylo u holštýnského skotu provedeno 272 tis. prvních a 537,2 tis. všech inseminací, u RED holštýnů 14 tis. prvních a 29 tis. všech inseminací.

Podíl prvních inseminací holštýnského skotu mírně narostl na 59,4 %. V tabulce 12. jsou zobrazeny počty a podíly inseminací jednotlivých plemen v rámci České republiky. Celkový počet RE-inseminací za rok 2025 byl 24,9 tis. do 3. dne a téměř 11,2 tis. mezi 4 a 16. dnem po inseminaci.

Tab. 13. Přehled počtu a podílu I. a všech inseminací podle plemen 2025

Počet inseminací semenem býků plemene	I. ins.	%	Vš. ins.	%
České strakaté C včetně Montbeliard CI	159 816	33,2	308 762	32,1
Holštýnské černostrakaté	271 980	56,5	537 152	55,9
Holštýnské červené	14 020	2,9	28 955	3,0
Ostatní dojná a kombinovaná AY, JE, BS, NO	4 921	1,0	9 904	1,0
Masná plemena	30 808	6,4	76 664	8,0
Celkem	481 545	100,0	961 437	100,0

Podíly inseminací mladými a prověřenými býky v roce 2025 ukazuje tab. 14. *Pro inseminaci bylo použito* celkem 500 *mladých genomických býků* s počtem 165,3 tis. prvních a 325,4 tis. všech inseminací, *prověřených býků bylo použito 446* s počtem 120,7 tis. prvních a 240,7 tis. všech inseminací. V procentech u černostrakatých jsou mladí býci využíváni na první inseminace z 56,5 %, to představuje pokles o 6 % proti roku 2024, u REDů je jejich podíl podstatně vyšší a dosahuje 82,2 %, což je o 4,5 % méně než před rokem. Celkem se na počtu prvních inseminací holštýnskými býky podílí RED holštýnští býci z 4,8 %.

Koeficient poměru všech a 1. inseminací, který ukazuje, jací býci jsou více využíváni na I. inseminaci a jací na další inseminace, je u býků genomických a prověřených dnes téměř shodný na úrovni cca 1,98. Pouze prověření RED býci jsou více využíváni více na 2. a dalších inseminacích (koef. 2,15). Podle země původu býka je tento koeficient nejnižší u býků kanadských a amerických (1,9), naopak na 2. a další inseminace se více využívají býci z ISB v ČR (2,3).

Tab. 14. Přehled počtu a podílu I. a všech inseminací podle kategorií

Kategorie	býků	I. ins.	%	Vš. ins.	%	Vš/1.ins
Černostrakaté holštýnské	821	271 980	95,2	537 152	94,9	1,97
z toho: mladí genomičtí býci	427	153 750	56,5	301 814	56,2	1,96
z toho: býci z ISB	72	29 873		66 189		
prověření býci	394	118 230	43,5	235 338	43,8	1,99
z toho: býci z ISB	51	6 557		16 580		
Červené holštýnské	125	14 020	4,8	28 955	5,1	2,07
z toho: mladí genomičtí býci	73	11 527	82,2	23 596	81,5	2,05
z toho: býci z ISB	14	2 329		5 505		
prověření býci	52	2 493	17,8	5 359	18,5	2,15
z toho: býci z ISB	9	428		881		
Celkem H+R	946	286 000	100,0	566 107	100,0	1,98
z toho: mladí genomičtí býci	500	165 277	57,8	325 410	57,5	1,97
z toho: býci z ISB	103	33 893		79 036		
prověření býci	446	120 723	42,2	240 697	42,5	1,99
z toho: býci z ISB	74	7 730		20 703		

Tab. 15. uvádí přehled prvních inseminací sexovaným semenem. Počet inseminací jalovic sexovaným semenem se v roce 2025 opět výrazně navýšil, celkem na 53 250 inseminací (o 10 tis. více než v roce předchozím), u krav na 27 700 inseminací (nárůst o 10,5 tis. proti roku 2024). Březost po inseminaci sexovaným semenem se proti roku 2025 mírně snížila u jalovic o 1,1 % a zvýšila o 1,3 % u krav.

Tab. 15. Počty 1. inseminací a zabřezávání po sexovaném semeni
(počet inseminací za rok, březost leden-září 2025)

Rok	Jalovice		Kravy	
	Počet 1. ins.	Březost	Počet 1. ins.	Březost
2009	1450	36,5	96	23,0
2010	3118	39,6	168	21,9
2011	4568	38,2	259	24,4
2012	6888	38,8	774	30,4
2013	8307	39,8	551	26,1
2014	9383	40,9	938	28,3
2015	10082	38,9	917	27,9
2016	7153	45,7	905	24,7
2017	6243	44,5	628	28,4
2018	8614	47,2	1484	28,1
2019	11911	48,3	2142	29,3
2020	20980	50,0	5119	35,4
2021	26631	51,8	7865	35,7
2022	30853	51,2	9937	34,2
2023	35060	47,2	12916	33,2
2024	43287	48,7	17398	34,9
2025	53241	47,6	27727	36,2

b) Nejpoužívanější býci

Největší podíl na našem trhu zaujímají černostrakatí **býci američtí**, podíl inseminací těmito býky narostl na 63,2 % prvních a 60,6 % všech ins. **Býci z českých ISB** zaujímají 15,4 % všech a 13,4 % prvních ins., většinou se jedná o býky z **českých chovů**. Více než 4% podíl zaujímají býci z Holandska (7,8 %), Kanady (6,7 %) a Německa (4,6 %). V RED holštýnské populaci mají zásadní podíl býci holandští (46,6 %), býci z českých ISB (22 %) a býci němečtí (14,6 %).

Podle země prověření se dá usuzovat na to, podle jakých selekčních indexů chovatelé býky vybírají. Především genomičtí býci mají většinou indexy spočítané v různých zemích a chovatel má možnost si býka vybírat podle indexu stanoveného v různých zemích. Přesto je ale domácí výpočet v ČR velmi důležitým ukazatelem především díky přesnější jednorokové metodě odhadu PH (single step GBLUP), kde jsou výsledky spolehlivější vzhledem k zapojení celé mateřské populace do výpočtu, včetně PH otcovské populace představované jejich dcerami v Interbullu.

Tab. 16. Plemenní býci holštýnského skotu s nejvyšším počtem I. inseminací v roce 2025 (SIH a GSIH z 12/2025)

St.reg.	Jméno	I. ins.	Všechny ins.	Kateg. 2024	SIH	Země původu	Otec	Otec matky
NBR-346	EARLYSIGN	4 842	9 489	GENOM	124,4	USA	Frost Bite	Endeavor
NEO-947	ALTAOLAF	4 633	8 647	PROVDC	126,6	USA	Resolve	Delco
NBR-137	ZURI	4 458	8 715	GEN-PROV	142,5	USA	Altazazzle	Tahiti
NBR-065	ENGINEER	4 303	9 342	PROVDC	129,1	USA	Pursuit	Prophecy
NBR-019	HALFTIME	3 652	7 134	PROVDC	134,2	USA	Gamechanger	Achiever
NXC-012	VAN GOGH	3 323	6 530	GENOM	131,5	USA	Top Dog	Acura
NBR-262	VAULTER	3 293	5 639	GENOM	137,5	USA	Altamagnifique	Altaplínko
NXB-833	EPY	3 253	6 084	PROVDC	128,1	USA	Tampa	Achiever
NXB-988	GORDY	3 113	5 835	PROVDC	129,7	USA	Riveting	Granite
NBR-102	GODDARD	3 081	5 954	PROVDC	136,0	USA	Blowtorch	Delta
NBR-235	ETC	3 074	8 191	GENOM	131,7	CZE	Foreman	Rubicon
NBR-204	IMPERIAL	3 059	6 216	PROVDC	131,9	USA	Imax	Jedi
NXC-033	FOCUS	2 787	5 479	GENOM	139,0	CZE	Axel	Moon
NXC-038	SHIFU	2 778	5 507	GENOM	126,7	USA	Figaro	Foxcatcher
NBR-321	EMACS	2 768	5 251	GENOM	129,6	USA	Zaz	Pursuit
NXB-956	ERROS	2 702	5 867	GENOM	129,1	CZE	Camus	Altaspring
NBR-358	MOLOKO	2 666	4 801	GENOM	127,4	USA	Mytyme	Captain
NXB-825	ALTADOBBY	2 555	4 547	GEN-PROV	127,5	USA	Fastball	Milktime
NBR-281	CRUSHER	2 524	4 951	PROVDC	136,8	USA	Calvary	Legendary
NBR-271	ZYMURGY	2 399	4 487	GENOM	137,0	USA	Zooty	Incredible
NEO-896	WOODY	2 393	4 602	PROVDC	133,7	NLD	Ranger	Jetset
NXB-914	TYROL	2 344	4 261	GENOM	126,5	USA	Parfect	Eisaku
NBR-255	ALTAGIVEAWAY	2 323	4 429	PROVDC	138,3	CAN	Gamechanger	Romero
NXB-870	ZICO	2 248	4 739	GENOM	128,7	USA	Cut	Pursuit
NXC-079	JAIPUR	2 142	4 155	GENOM	131,3	USA	Esquire	Fortnite
NXC-058	MOTORHEAD	2 130	4 390	GENOM	132,5	USA	Tyrol	Upside

Podle počtu 1. inseminací byl **nejpoužívanější na dcerách prověřený býk** americký NEO-947 ALTAOLAF s 4 633 prvními a 8 647 všemi inseminacemi, jeho majitelem je Alta Genetics, v ČR byl registrovaný firmou Alta Czech, s.r.o., následovaný býky NBR-137 ZURI s 4 458 prvními a 8 715 všemi inseminacemi, NBR-065 ENGINEER s 4 303 prvními a 9 342 všemi inseminacemi, jejichž majitelem je CRV USA Holdings, v ČR byli zaregistrováni firmou CRV Czech Republic.

Nejpoužívanější genomický býk byl americký NBR-346 EARLYSIGN s počtem 4 842 prvních a 9 489 všech inseminací, patří CRV USA Holdings, druhý za ním byl NXC-012 VAN GOGH s 3 323 prvními a 6 530 všemi inseminacemi, jehož majitelem je Select Sires a v ČR registrovaný firmou MTS spol. s.r.o. a třetím býkem byl NBR-262 VAULTER s 3 293 prvními a 5 639 všemi inseminacemi, patří Semex Alliance, registrovaný v ČR firmou Gensemex, a.s.

Z českých býků se, stejně jako minulý rok, na prvním místě umístil NBR-235 AGRAS ETC s 3 074 prvních a 8 191 všech inseminací ve vlastnictví PLEMO, a.s. narozen v AGRASu Bohdalov, a.s. matce Agras Merry Naomi 1 po otci NBR-058 FOREMAN. Druhým nejpoužívanějším českým býkem byl NXC-033 NO-PE FOCUS s 2 787 prvních a 5 479 všech inseminací, jehož majitelem je společnost NATURAL, spol. s.r.o. Focus se narodil na farmě Petra Nováka v Kochánově matce 927894-961 po otci NXB-553 AXEL. na třetím místě NXB-956 NO-PE ERROS s 2 702 prvních a 5 867 všech inseminací, jehož majitelem je také společnost NATURAL, spol. s.r.o., pochází ze stejné farmy jako Focus po matce NO-PE Spring Sidney ET a otci NXB-803 CAMUS.

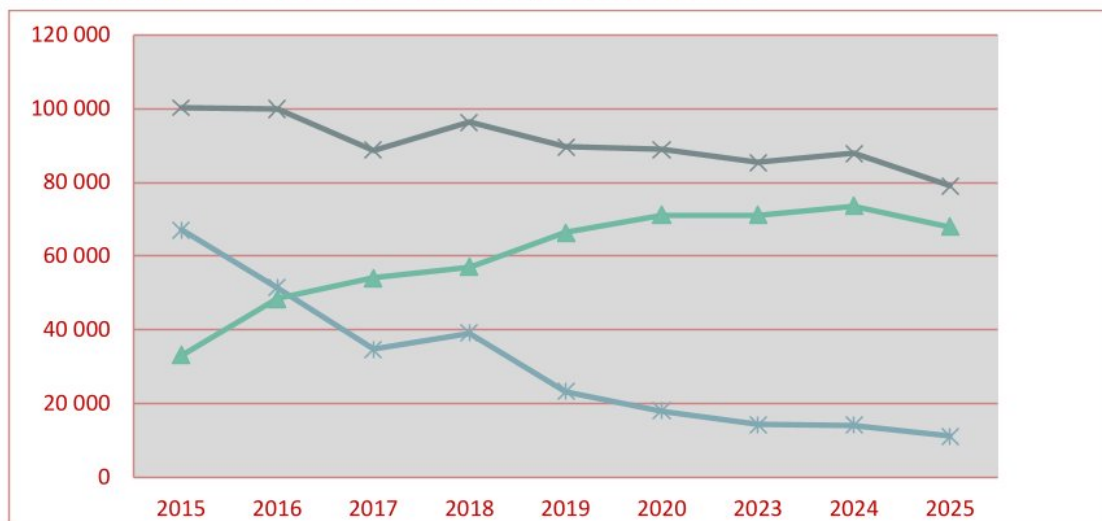
U RED holštýnů byl nejpoužívanější býk z Nizozemska RED-884 VISION PP s 1 106 prvních a 2 394 všech inseminací registrovaný společností CRV Czech Republic, následovaný českým býkem RED-837 NO-PE DINGER RED (NATURAL, spol. s.r.o.), narozen na farmě Petra Nováka matce NO-PE Hawai Esence Red ET a otci RED-781 GINGER a třetím nizozemským RED-857 SELTZER PP (CRV Czech Republic).

Další nejpoužívanější čeští býci pochází, kromě výše zmíněných farem, ze ZD se sídlem ve Sloupnici. ZD Krásná Hora nad Vltavou a.s., ZS Ostřetín a VZOD Zašová

Tab. 17. Přehled počtu a podílu I. a všech inseminací českých býků

Kategorie	Býků	I.insem.	Vš.ins.	% I.ins.	% všech
prověřený býk	44	4 143	11 003	11,9	13,9
mladý býk	79	30 608	67 916	88,1	86,1
Celkem	123	34 751	78 919	100,0	100,0
komplet inseminace	946	286 000	566 107		
% CZ ze všech inseminací		12,2	13,9		

Graf 6. Podíl využívání inseminačních dávek českých býků od roku 2015

c) Selektce ve stádech

Selektce ve stádech významně pomáhá chovatelům zlepšovat ekonomiku a rentabilitu výroby, čímž se stává účinným nástrojem pro šlechtění a pokrok v chovu.

Příčinami vyřazování krav u holštýnského skotu bývají především důvody zdravotní. Mezi *nejčastější zdravotní důvody vyřazování* patří *poruchy plodnosti*, z dalších specifikovaných zdravotních důvodů je u prvotetek důvodem k vyřazení onemocnění končetin, vemene a těžké porody, u starších krav jde především o onemocnění vemene.

Podíl zootechnických důvodů, především nízká užitkovost, je výraznější u prvotetek, hlavně díky poměrně značnému zájmu exportérů o mladé krávy.

Počet krav vyřazených z organizačních důvodů (zrušení kontroly užitkovosti) je zhruba na úrovni 5%.

Moderním způsobem je využívání genomických PH pro selekci, kdy se na "neperspektivní" plemence připouští býci masných plemen s velmi dobrou možností následného zpeněžení těchto kříženců, pro vlastní obrat a případně export špičkového plemenného materiálu se využívají sexované dávky holštýnských býků.

PLNĚNÍ OPATŘENÍ K REALIZACI ŠLECHTITELSKÉHO PROGRAMU Z ROKU 2025

Řešení prioritních úkolů probíhalo ve spolupráci Svazu, ČMSCH a.s., a VÚŽV v.v.i.

- ✓ Nadále se mezi chovateli výrazně využívá modul Mating především z důvodů velmi dobře propracovaného systému výpočtu koeficientu příbuznosti, kdy má chovatel výborný nástroj pro vyhledávání býků vhodných na jeho stádo jak z pohledu vlastního chovatelského cíle, tak i z pohledu příbuznosti.
- ✓ Pokračoval úspěšný svazový projekt FIT COW, do kterého bylo ke konci roku 2025 již zapojeno 111 chovatelů (podepsaných smluv je 119), kteří plošně genotypují všechny jalovičky svých stád. Genotypováno je více než 119 tisíc plemenic. V aplikaci iGenetika mohou chovatelé objednávat genotypování a sledovat postup zpracování vzorků. V modulu "ClouDNA Genomika" lze sledovat vývoj genomických plemenných hodnot u jednotlivých jaloviček a jejich třídění a porovnání s fenotypovým projevem. U vybraných jaloviček mají možnost si objednat výpočet genomických plemenných hodnot v USA na bázi TPI.
- ✓ Součástí genotypování je také sběr dat do Deníku nemocí a léčení, do kterého je již zapojeno přes 220 holštýnských stád. Ve spolupráci chovatelských svazů, ČMSCH a VÚVeL (Doc. Šlosárková) probíhá pravidelná osvěta směrem k deníku léčení. Data z deníku slouží pro potřeby managementu stáda a evidence aplikace léčiv podle národní a EU legislativy a následných kontrol, ale jsou také zdrojem pro odhad PH a genomických PH odolnosti vůči klinickým mastitidám a onemocněním končetin a výhledově poruchy reprodukce.
- ✓ Nadále dochází k velkým zpožděním u IT zakázek zadávaných ČMSCH, a.s. Po zrušení koordinační skupiny se snížil tlak na vývoj nových aplikací. Schůzky ředitelů s vývojáři, které skupinu nahradily, se zaměřují na stanovení priorit v dokončování již zadaných úkolů. Snahou je přenést co největší díl práce přímo na vývojáře ČMSCH a snižovat podíl outsourcingu. Díky týmu zaměstnanců IT oddělení ČMSCH se v posledních měsících daří vytváření nových reportů pro chovatele, dokončuje se projekt Autentizační Autority, aj.
- ✓ Při prosincovém výpočtu v roce 2024 se začaly projevovat problémy jedné části stávajícího výpočtu PH (národního konvenčního modelu), způsobené velkým množstvím zpracovávaných dat, a bylo nutné v průběhu prvního čtvrtletí roku 2025 nasadit metodu zpracovanou týmem prof. Misztala, která byla vytvořena pro velké populace. Výraznější genetické trendy a úprava metody pro výpočet inbreedingu způsobily přeskupení býků v TOPkách a snížení vlivu mateřské populace. Naopak pozitivním důsledkem nasazení nové metody je výrazná eliminace kolísání plemenných hodnot. Vzhledem k náročným úpravám metody výpočtu bylo na příští období odloženo splnění některých dalších důležitých úkolů
- ✓ V dubnu roku 2025 proběhl první výpočet PH pro další znaky zdraví - reprodukční poruchy (ovariální cysty, zadržaná lůžka, metritidy)
- ✓ V prosinci roku 2025 byla do výpočtu implementovaná schválená úprava souhrnného indexu SIH, kdy je zahrnut 5ti % Index zdraví (IZ) na úkor RPH pro somatické buňky (SB) o 1%, RPH pro celkovou známku končetin o 2%, RPH pro úhel paznehtu o 1% a RPH pro chodivost o 1%. Ponižené znaky jsou v jiné formě součástí přidávaného IZ (mastitidy, inf., neinf. A celkové onemocnění paznehtů).

8. PRIORITY PRO ROK 2026

- ✓ I nadále bude snahou prosadit úpravy aplikací, které byly naplánované už na rok 2024, ale nebyly dokončeny (Autentizační autorita, Komplexní soubory – 2. fáze, úprava algoritmu v aplikaci Mating, která povede k zabránění vytvoření rodičovského páru, kdy oba rodiče jsou přenašeči stejné genetické vady, doplnění genetických vad do tabulky v Matingu).
- ✓ V roce 2026 bude nezbytné učinit druhý krok prováděných úprav ve výpočtu GPH a to je přechod na plnou jedнокrokovou metodu ze současné již zastaralé metody blending. Vzhledem k tomu, že jsme začali používat jedнокrokovou metodu výpočtu již v polovině minulého desetiletí, byl v té době blending ideální metodou míchání dat genomických, národních a IB. V současnosti se jedná o překonanou metodu a je tedy potřeba přejít na moderní plnou jedнокrokovou metodu tak, jak ji už využíváme u exteriéru. Od tohoto kroku očekáváme úpravu genetických trendů ve prospěch mladších generací.
- ✓ Vzhledem k náročným úpravám metody výpočtu v roce 2025 bylo na příští období odloženo splnění některých dalších úkolů. Na rok 2026 je plánována úprava RPH pro dlouhověkost býků ponecháním predikované hodnoty až do doby prvních vyřazovaných dcer, kterým se zamezí výraznému nárůstu RPH po narození prvních dcer a následnému návratu zpět k predikované RPH, dále úprava výpočtu PH pro obtížnost porodů, kdy větší množství porodů obtížnosti 2 způsobuje výrazné podhodnocení výsledné PH, přičemž jde často jen o mírnou pomoc při porodu, za těžký porod bude nadále považována pouze obtížnost 3 a 4, bude prováděna i větší osvěta pro označování pohlaví u mrtvě narozených telat. Velmi důležitým krokem bude i nová standardizace RPH pro znaky exteriéru, kde u některých znaků dochází k výraznému odchýlení průměrné RPH od hodnoty 100.
- ✓ Vzhledem ke stále většímu podílu inseminací sexovanými dávkami bude oddělení PH připravovat zahrnutí těchto inseminací do výpočtu RPH plodnosti
- ✓ Svaz bude pokračovat v projektu FIT COW, jehož výsledky jsou průběžně vyhodnocovány a zveřejňovány. Svaz bude spolupracovat na zdokonalení aplikace ClouDNA a jejího výhledového propojení s databází systému Eskot.
- ✓ V roce 2026 se Svaz zaměří na další propagaci deníku léčení, případně dalších aplikací kompatibilních s deníkem léčení pro navyšování získávání fenotypových dat o zdraví, bude probíhat komunikace s podniky, které jsou zapojeny do projektu Fit Cow a mají problémy se sdílením dat o zdraví ze svých systémů.
- ✓ Zástupci Svazu budou navštěvovat chovatele přímo v chovech s cílem seznamovat je s novými aplikacemi a projektem FIT COW. V této oblasti se připravuje užší spolupráce s bonitéry, kteří pravidelně navštěvují chovatele a mohou některé aplikace pomoci více propagovat v praxi.

Zpracoval:

kolektiv pracovníků Svazu chovatelů holštýnského skotu ČR, z.s. na základě podkladů ČMSCH a.s.

Předkládá:

Ing. Ladislav Vondrášek, výkonný ředitel

V Hradištku dne 20. dubna 2026

Zasláno ke schválení Radě PK per rollam dne 20.4.2026, ke schválení Výboru Svazu dne: 21.4.2026